

Rom 8, 4

4: for at lovens rettfærdige krav skulle bli oppfylt i oss, vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden.

Lovens rettfærdige krav. Sønnen sonet vår skyld, for at, i steden for lovens fordømmelse skulle lovens rettfærdighet fullbyrdes/oppfylles i oss, eller "på oss", ved at synden ble avstraffet i vårt kjød på Kristus, og at vi er i ham (v. 1*). Lovens rettfærdige krav er tosidig: Først hva loven krever på alle områder; altså fullkommen lydighet for dens bud. For det andre: Hva den krever overfor synd; altså straff over den som synder. Hvis nå loven var blitt fullkomment oppfylt av mennesker, så hadde den "gitt liv" til oss (kap. 7: 10). Men fordi menneskene falt, og det ikke er noe menneske som kan bli rettfærdig overfor loven, krever den død, for at dens rettfærdige krav skal bli tilfredsstilt. Slik er "lovens rettfærdige krav". Og evangeliet fratar ikke loven dens rett. Paulus sier jo i kap. 3: 31 at vi så langt fra setter loven ut av kraft ved troen. Og tidligere i det samme kapitlet sier han jo at nettopp derfor stilte Gud sin Sønn fram som en nådestol (et soningsoffer), så Gud selv fortsatt kunne være rettfærdig, samtidig som han gjorde syndere rettfærdige.

[* Ser vi dette i hele sammenhengen, og sammen med det nærmest foran, må sammenhengen være denne: Loven fikk sin rett i Kristi død. Der ble den rettfærdighet som loven krever, fullbyrdet i oss som ikke vandrer etter kjødet osv., men gjennom foreningen med Kristus (v. 1) er delaktig i alt hans verk for oss. Denne oppfatningen har også de fleste eldre protestantiske lærere. En del nyere teologer vil forstå ordene om rettfærdigheten som "blir oppfylt i oss", som at det er det nye helliggjorte sinnet og livet. Men den oppfatningen kan ikke stemme. Først og fremst strir denne oppfatningen imot sammenhengen. Spørsmålet er her hvorfor det "ingen fordømmelse er for dem som er i Kristus Jesus". Der svarer apostelen i v. 2 at de ikke er under loven. Og i v. 3 at dette har sin grunn i at det som loven ikke var i stand til, det har Gud gjort da han sendte sin Sønn, og lot syndens fordømmelse ramme ham. Svaret på dette spørsmålet kan jo ikke være at lovens rettfærdighet ble oppfylt av oss. For en slik forklaring ble jo da en ganske annen enn den hele sammenhengen bærer budskap om. Dernest bør en legge merke til at i grunnteksten brukes bare dikaioma, flertall, om den rettfærdighet som virkes i oss, eller utøves av oss. Ikke dikaioma, entall, som her. Sluttelig er det heller ikke sant at de kristnes nye og helliggjorte sinn og liv på noen måte svarer til "lovens rettfærdige krav". At de "ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden" er på ingen måte noen fullkommen oppfyllelse av "lovens rettfærdige krav". For loven krever jo fullkommen renhet også fra alt ondt "begjær" (kap. 7). I tilføyelsen: "som ikke vandrer etter kjødet" osv., så er det bare en skildring av de som tror, - ikke som uttrykk for noen oppfyllelse av lovens krav. Når det står i kap. 13 at "kjærligheten er lovens oppfyllelse", så er meningen at i den grad noen elsker, så oppfyller han loven. Hvis da noen hadde en fullkommen kjærlighet, så hadde han oppfylt loven fullkomment. Men noe slikt har Skriften aldri talt om noen av de hellige. "Lovens rettfærdige krav" er derfor noe langt mer enn det som virkes i oss ved Ånden.]

Så måtte lovens krav tilfredsstilles/oppfylles i Kristus, han som er "lovens ende (endemål/oppfyllelse) til rettferdighet for hver den som tror" (kap. 10: 4). Fordi vi alle hadde synd, krevde loven først at vår mellommann skulle lide for synden. Men da Gud sendte sin Sønn "under loven" (Gal 4: 4) for at han også skulle oppfylle lovens bud, ble også lovens krav om fullkommen lydighet oppfylt. Derfor har Kristus på alle områder oppfylt lovens krav for oss. Og dette gjorde han ikke for seg selv, men for oss, akkurat som om vi selv hadde gjort det han gjorde. For det andre: Når vi er i ham (v. 1), er fullstendig ett med ham og delaktig i alt hans verk for oss, så sier apostelen nå her at "lovens rettferdige krav blir oppfylt i oss". For hvis vi "er i Kristus Jesus", er ett med ham, så er hans oppfyllelse av lovens krav sannelig også vår oppfyllelse av disse. Akkurat så dyp og alvorlig mening har Skriftens ord om hva det vil si at vi er i ham, og hva han gjorde i vårt sted. Derfor sier også Paulus at "han som ikke kjente til synd, gjorde Gud til synd for oss, for at vi skulle bli Guds rettferdighet i ham" (2Kor 5: 21). Å, la oss virkelig lovprise så stor en nåde!

Guds mål med å sende sin Sønn var altså at loven og dens rettferdige krav skulle stå ved makt, og vi likevel kunne bli frelst. Vår frelse skulle skje på en måte som stemte med lovens hellighet. Guds barmhjertighet som drev ham til å frelse oss, skulle ikke oppheve loven, skulle ikke frata loven dens rett. De som frelses gjennom Kristus, har jo i ham nettopp den rettferdighet loven krever. I ham har de sonet straffen for sine synder, og i ham har de oppfylt lovens bud. Se nå hvor godt dette stemmer med v. 3: "det som var umulig for loven" osv., og hvordan alt sammen forklarer hvorfor det "ingen fordømmelse er for dem som er i Kristus Jesus"! Måtte nå hver eneste kristen la dette synke dypt ned i hjertet sitt, og huske den veldige trøsten disse versene inneholder! Måtte vi aldri glemme at det er akkurat "det som var umulig for loven", det er nettopp lovens krav og rettferdighet som vi har gjennom Kristus.

Men når vi har hørt og tenkt over alt dette; om hvordan Kristus har oppfylt alt, hvordan han ble født under loven og kjøpte oss fri fra all dens forbannelse, osv., så er nok vanligvis vår største villfarelse at vi avslutter det hele med å synke tilbake i våre egen ufullkommenhet. Vi tenker at alt dette er jo sant og herlig, men hva hjelper det meg, når jeg vet med meg selv hvordan jeg synder mot loven! Jeg oppfyller slett ikke det Gud krever i loven. Tvert imot gjør jeg det Gud uttrykkelig forbyr i loven. Hvordan kan jeg da ha noen trøst i Kristus? Nettopp mot dette tankespinn er det teksten vår taler så sterkt. Apostelen sier jo at det var akkurat dette som var umulig for loven, fordi den var maktesløs overfor kjødet -! Det var jo akkurat dette Gud gjorde da han sendte sin Sønn i syndig kjøds liknelse. Vi må ikke glemme at alle Guds ord som krever noe av oss, hører inn under loven.

Nå kjenner du på at dette som Gud krever, får han ikke av deg. Derfor føler du deg knust, skyldig og mismodig. Men lovet være Guds evige nåde! Det var akkurat dette "som var umulig for loven", som Gud gjorde da han sendte sin Sønn. Akkurat det som du i går eller i dag tenker på og engster deg for, fordi det var synd imot loven. Men det har Guds Sønn fullkomment oppfylt, "for at vi skulle ha fred", sier profeten. Gud har hatt som mål at vi stakkars syndere, skulle ha fred. Derfor sendte han sin Sønn. Du synes kanskje dette er altfor mye, altfor stor nåde? Men det var dette den store Gud ville skulle skje. Og først når du tror at akkurat det som ligger så tungt på deg; synden, er tatt bort, er

forsonet, - først da blir Kristus virkelig din trøst og din tilflukt. Først da kan du virkelig elske Gud og hans lov, og få en hellig lyst og kraft til å følge ham i livet. Må Gud virkelig gi oss mer tro og fylle oss med sin kjærlighet! Men så fortsetter Paulus i det som følger, med å tale om hva som er kjennetegnene på disse som tror. Han kommer med en tilføyelse:

Vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden. Her ser vi hvilke vesentlige kjennetegn vi finner hos dem som har lovens rettferdighet oppfylt i seg. "De vandrer ikke etter kjødet, men etter Ånden". Dette vesentlige kjennetegnet kan lære oss noe i to retninger. Det taler først og fremst til dem som ser med bekymring på alle sine fall og sine synder. Den minner dem om at etter at de kom til troen på Jesus, har hele livet deres tatt en ny retning - helt motsatt av tidligere. De har fått et nytt livsmønster, og det styres nå av de ord og formaningene Ånden åpenbarer for dem. Nå bør de la disse ordene overbevise dem om at de virkelig "er i Kristus Jesus", - og dermed også fri fra all fordømmelse. Men dette kjennetegnet taler også til de som med all sin kunnskap og bekjennelse om at de tror, likevel i all sin ferd ennå bare følger kjødet, ennå bare "vandrer etter tidsånden i denne verden" (Ef 2: 2-3). Disse ordene burde være nok til å overbevise dem om at de lever i et bedrag. For de som har del i Kristi rettferdighet, er bare de "som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden".

Ordet "vandre" forekommer ofte i denne åndelige betydningen i Skriften. Det er et meget klart og treffende uttrykk for å skildre et menneskes åndelige tilstand. Det passer godt til å markere hele livsholdningen, i motsetning til det tilfeldige. Ethvert menneske har en viss "linje" for sitt liv, som skiller seg klart ut fra små, tilfeldige avstikkere. I det åndelige livet er dette noe som det er veldig viktig å holde klart for seg. En vantro, eller hyklere, kan ha mange såkalte "gode tider" i livet sitt. Da beveges han av noe godt, gripes av dype sannheter eller positive følelser, og foretar seg da gjerne noe "godt", eller gjør seg opp "gode forsetter". Men hele livet hans fortsetter i den samme retningen, på "den gamle linjen" som følger verden og kjødet. Slik "vandrer" han. Men den som tror har også tunge stunder iblant, da han gripes av noe ondt og innimellom snubler og faller av fra sin egentlige vei. Men hans egentlige livs retning blir alltid den samme (så lenge han ikke helt faller fra). Alltid står han opp på nytt, i anger og tro, og fortsetter sin egentlige vandring etter Ånden. Men nå bare ennå mer på vakt. Det er først og fremst dette som ligger i ordet "vandre". Men her er ennå to viktige ord til:

"Etter kjødet", eller "etter Ånden". I forrige, det sjuende kapitlet, har vi sett at med "kjødet" menes ikke bare utvortes gjerninger. Nei, når kjødet brukes som motsetning til Ånden, betyr det alltid hele vår fordervede natur. Og den inkluderer jo da først og fremst vårt indre; vår bedratte forstand, vår sovende samvittighet, vårt forfengelige sinn, våre syndige begjær. Og i tillegg selvsagt; utslagene av alt dette, i ord og ytre gjerninger. Dette bør du legge nøye merke til, så du ikke oppfatter denne teksten som om den bare skulle gjelde ytre gjerninger og levesett. Og da har også det å "vandre etter kjødet" en dypere mening. På den breie veien blir stor ulikhet godtatt mellom dem som tilhører den. Derfor er det mange måter en kan vandre etter kjødet på. Når det gjelder de som søker å bli rettferdiggjort gjennom lovgjerninger, så kaller Paulus dette også for å vandre etter kjødet. Når han

taler til galaterne om at de har veket av fra troens vei, og begynt å søke rettferdigheten gjennom loven, sier han: "Etter å ha begynt i Ånden, skal dere nå fullføre i kjødet?" (Gal 3: 3).

De hadde jo ikke gått over i et syndig, utsvevende liv. Men tvert imot til et liv mange oppfatter som den rette helliggjørelse; de var i ferd med å gjøre lovgjeringer til sin frelsesvei. Hvem tenkte på at dette var å "fullføre i kjødet"? Og likevel er dette like fjernt fra det sanne livet i Kristus og vandringen etter Ånden, som et ugudelig liv i åpenbare synder. Det er nok svært mange som "søker å sette opp sin egen rettferdighet", samtidig som de bekjenner evangeliet og "har nidkjærhet for Gud" (kap. 10: 2-3). Ja, det er nok nettopp den måten mange uten å vite det "vandrer etter kjødet" og blir bedratt. Vår egen forstand og visdom rekker ikke lenger enn til dette å ha nidkjærhet for Gud, og vise en alvorlig fasthet i vår tro. Men både i dette og på annen måte gjør vi bare lovens gjerninger til vår frelsesvei. Vi "tjener i bokstavens gamle vesen og ikke i Åndens nye vesen" (kap. 7: 6). På den samme veien hadde Paulus selv "vandret etter kjødet", før han ble omvendt. Og når en så tenker etter hvor sterkt han gjennom hele dette brevet går ut mot denne store villfarelsen, så er vel bare det grunn god nok til å anta at det først og fremst er nettopp denne utvortes tiltalende vandringen etter kjødet, han sikter til her.

Uansett må vi først og fremst være spesielt på vakt overfor denne formen for å "vandre etter kjødet". For all nidkjærhet for frelse forfeiler målet, hvis vi ikke er på vakt overfor dette forholdet. Det er ikke noe som så kamouflert og sterkt forviller sjeler som ellers i høyeste grad holder Guds ord høyt, og virkelig mener de søker frelse. Trangen etter å "sette opp sin egen rettferdighet" ligger så dypt i oss, og fører stadig også de troende vill, slik at de alltid står i fare for å bli "bundet under trelldommens åk". For hvis det skjer, da er denne sjelen "falt ut av nåden", er "kommet bort fra Kristus", og står så igjen under forbannelsen. "For så mange som bygger på lovgjeringer, er under forbannelse" (Gal 3: 10). Alle disse bibelordene er vel i sannhet grunn nok til å være spesielt på vakt overfor denne hemmelighetsfulle form for å "vandre etter kjødet".

For øvrig er det selvsagt å "vandre etter kjødet" når mennesker lever i kjødelig likegyldighet og vantro, forakt for Guds ord, ugudelig frekkhet og store tanker om egen visdom, i alle slags lyster, i finere eller grovere avguderier eller forfengelige lyster, "etter tidsånden i denne verden". Kort sagt: Bare studer hele denne verdens vesen og levesett, så ser du hva det er å "vandre etter kjødet".

Å derimot "vandre etter Ånden" og ikke etter kjødet, forutsetter aller først at en er født av Ånden. For det er det - og bare det - som forvandler ("omvender") både vårt indre og vårt ytre liv, så det begynner å "vandre" i en helt ny retning - "etter Ånden". Da får en se et nytt menneske, slik apostelen sier det i 2Kor 5: 17: "Om noen er i Kristus, er han en ny skapning. Det gamle er forbi" osv. I stedet for den gamle, kjødelige tilfredsheten, og tilliten til sin egen fornuft og samvittighet, er det nå blitt en frykt og mistenkelighet overfor alt dette. En våger ikke å stole på sin egen vurderingsevne, men er ofte redd for at en bedrar seg selv. Istedenfor den gamle innbilningen om egen rettferdighet, og betydningen av alt det vi kunne bidra med, kjenner en seg nå bestandig syndig, skyldig, svak og

avmektig. Trøst og fred finner en bare i Kristus. Vi er "døde bort fra loven ved Kristi legeme, slik at vi tjener i Åndens nye vesen og ikke i bokstavens gamle vesen", som Paulus lærte oss i Rom 7: 4, 6. Dette er det første som hører inn under det å vandre etter Ånden. At menneskenes indre liv regjeres av Ånden, som her (Rom 7: 6) ikke bare stilles opp som motsetning til kjødet, men også mot loven (slik vi også ser det i kap. 8: 14, 15).

Men deretter følger også på alle områder et nytt liv. Først et nytt sinn og en ny holdning, slik apostelen uttrykker det i neste vers (5): "de som lever etter Ånden, retter sinnet mot det som hører Ånden til". Dvs. at de tenker og anstrenger seg for å leve et liv som stemmer overens med Ånden. Og for det andre en ny livsholdning som er i konstant kamp mot kjødets ondskap, slik Paulus i v. 13 taler om at vi "ved Ånden dreper legemets gjerninger". Dette taler han også om til galaterne: "De som tilhører Kristus Jesus, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster" (Gal 5: 24). Ja, dette er så definitivt og avgjort, at hvis ikke et slikt nytt sinn og nytt liv som krever at kjødet korsfestes, er blitt et resultat av din tro, - så har du fremdeles en falsk og død tro.

Den sanne troen er ikke en drøm. Den er en Guds kraft som skaper nye mennesker. Dette er det store, avgjørende tegnet på den sanne troen. Og dette ser vi forkynt gjennom alt Guds ord. Det skiller sanne og falske kristne. De som lever i en sann tro, forenet med Kristus, er "nye skapninger", og de vandrer en helt annen vei gjennom livet enn hele verden for øvrig. Mens den døde troen derimot bare lar menneskene fortsette sitt gamle livsløp.

Men la oss se ennå litt til på ordet "vandre". Selv om du hver eneste dag lider under synd og avmakt, ja til og med overrumples av kjødet, snubler og faller, så er ikke det noe som helst bevis i dette forholdet. Ordet taler om den store linjen i livet ditt. Først og fremst når det gjelder ditt indre liv; om du lever i troen, lever på Kristus, død fra loven. Og deretter også ditt daglige liv, i ord og gjerninger. Spørsmålet er om der er en fast "linje" i dette, en kontinuitet (som nettopp betegnes med ordet "vandre"). Om du etter hver gang du snubler eller faller, står opp igjen i anger og tro. At du slik alltid blir værende i det samme nye livet, hvor du tuktes i ditt indre. Du sørger over alt som finnes i deg selv; ditt totale mørke i alt som har med det guddommelige å gjøre, din vantro og alle dine synder. Men på denne bakgrunn søker - og har - all din trøst bare i Kristus. Slik at du derfor alltid har behov for evangeliets ord, og for å be om nåde og hjelp i alle situasjoner.

Videre at denne nåden også skaper og nærer i deg kjærlighet til å søke Kristi ære, til å hjelpe til hvor din neste trenger deg, og til selv å renses fra alt som kjød og sinn kan besmittes av. Når det er dette hele livet ditt først og fremst er opptatt med, da er det sikkert og visst en "vandring etter Ånden" og det avgjørende beviset for at du virkelig er i Kristus Jesus, og dermed fri fra all fordømmelse. Hvor sørgelig du enn måtte oppleve "synden som bor i deg" herje med kjødet, så skal ikke noe av det kunne fordømme deg. Så fullkomment er loven tilfredsstilt, og du er da evig fri og frelst. "Min sjel, lov Herren, og glem ikke alle hans velgjerninger! Han som forlater all din misgjerning, som leger alle dine sykdommer".

I det rike kjernespråket vi nå har gjennomgått har apostelen gitt oss summen av alt det han hittil har lært oss om menneskeslektens eneste vei til frelse: Kristus. Og om vår rettferdiggjørelse ved troen på Kristus, som gjør at vi er fri fra loven og all fordømmelse. Men i siste halvdel av v. 4 tok han også med det store, karakteristiske kjennetegnet på den som har fått del i denne nåden; dette at de "ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden". Dette nye livet talte kapittel 6 mer utførlig og konkret om. Men her minner Paulus bare ganske kort om det, for å skille de som tror fra de vantro. At dette var hensikten, ser vi tydelig av v. 5-9. Dette leder så apostelen til en grundigere skildring av hele en kristens tilstand, såvel indre som ytre liv, hans prøvelser og lidelser, men også hans uendelige rikdommer. Dette taler han nå om i fortsettelsen av kapittel 8. Først går han nærmere inn på dette å "ikke vandre etter kjødet, men etter Ånden". Nå tar han også opp det motsatte; tilstanden for de som "er etter kjødet".